

TAIMIKON KÄSITTELYN AJOITUKSEN VAIKUTUS TYÖN AJANMENEKKIIN

Projektiryhmä

Simo Kaila, Reima Liikkanen

Rahoittajat

**Metsähallitus, Metsäliitto Osuuskunta, Stora Enso Oyj,
UPM-Kymmene Oyj ja Yksityismetsätalouden Työnantajat r.y.**

Kumppanit

- Metla Suonenjoki: Pertti Harstela, Nuutti Kiljunen**
- Metla Vantaa: Sauli Valkonen**

Projektin tavoite ja tehdyt raportit

Tavoite

Kehittää menetelmä, jolla voidaan tarkastella taimikon käsittelyajankohdan vaikutusta työn ajanmenekkiin sekä alustavasti taimikon tulevaan kehitykseen

Raportit

Kaila, S. & Liikkanen, R. 2004. Taimikon käsittelyn ajoituksen vaikutus työn ajanmenekkiin. Metsätehon raportti 170. 27.4.2004. Julkinen jakelu nro 1.

Kehitetty menetelmä

Mittaukset: ympyräkoealat 10 m²

- jäävät puut: puulaji, pituus, läpimitat
- poistettavat puut:
  - kaikista: puulaji, kantolpm, etäisyys koealan keskeltä
  - koepuista: lisäksi pituus, rinnankorkeuslpm, vauriot sekä sahattiin näytepalat, joista mitattiin kuori ja lustot

Laskenta: taimikon käsittelyn ajanmenekki tehtäessä työ nyt / aiemmin

- ”kuorenpaksuusmalli”
  - ”läpimitanmuutosmalli”
  - ”läpimita-pituusmalli”
- >
- poistuman määrä ja kanto-lpm
sekä jäävän puuston tilanne
mittausajankohtana ja 2 v. sitten

Miten laskettiin, esimerkkinä harvennuskohde 5

Sijainti: Hartola

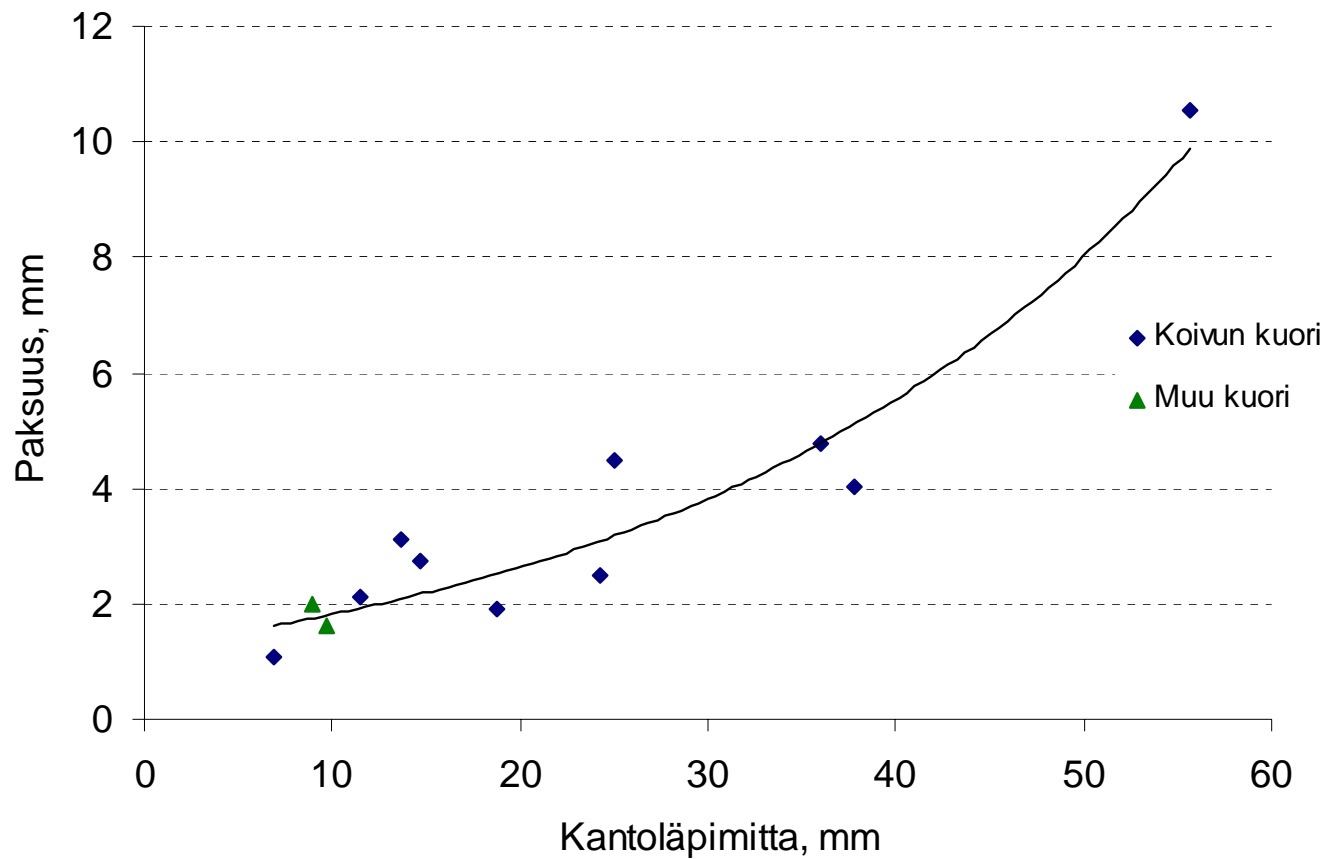
Viljavuus: Tuore kangas

Perustaminen: auraus, ku istutus -82, ositt. perkaus -88

Kasvatettava puusto: kuusi 70 %, 2000/ha, 4,9 m

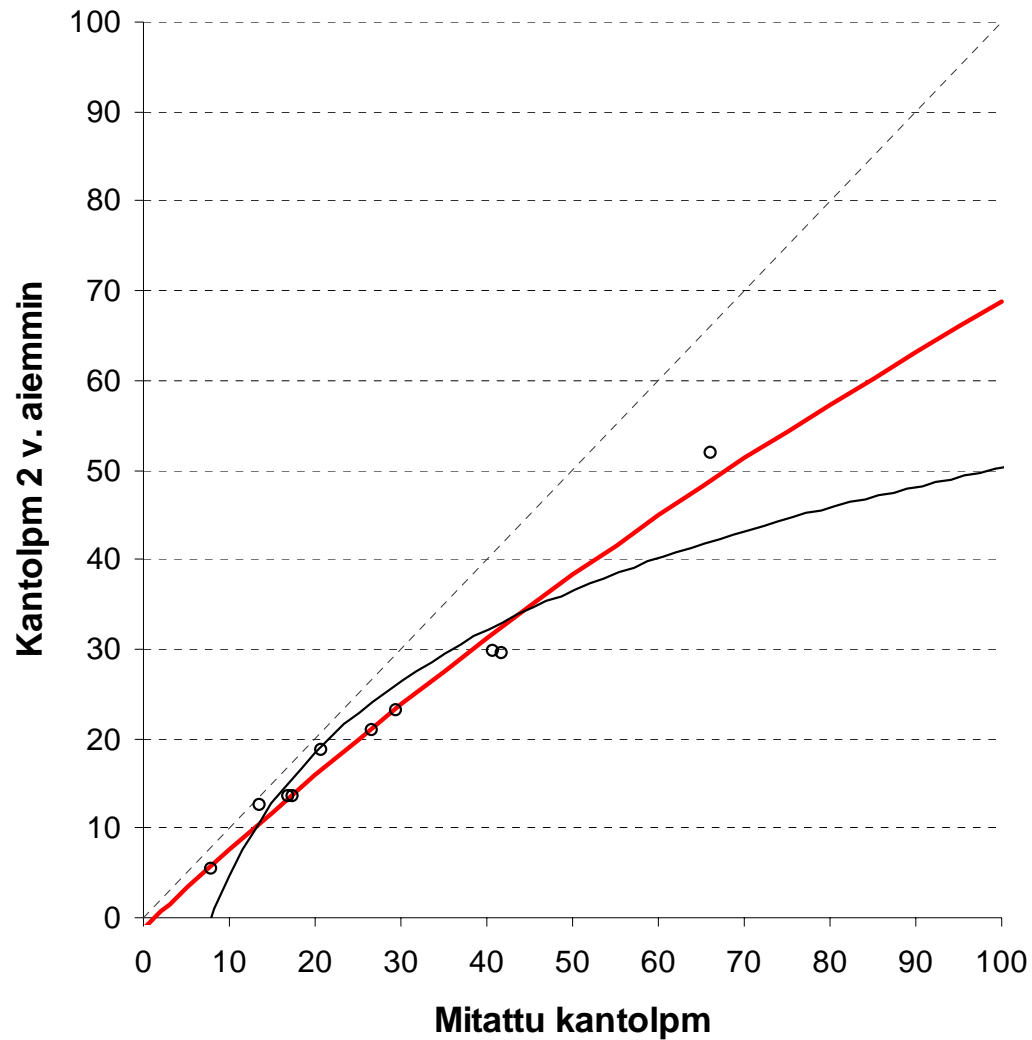
Poistettava puusto: koivu 40 %, 18100/ha, 2,7 m, 2,6 cm

Kuorenpaksuusmalli kohteella 5

Yleinen muoto
 $y = a e^{bx}$

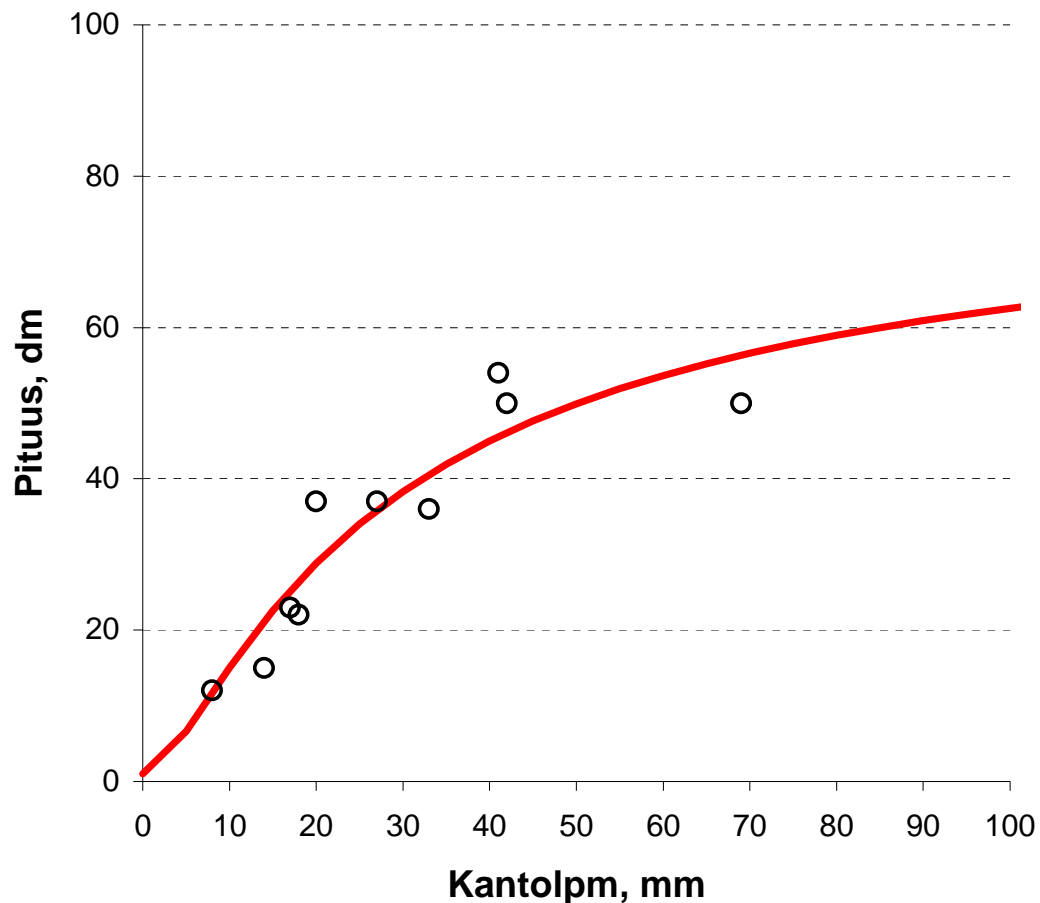
Läpimitan muutosmalli kohteella 5

Yleinen muoto
 $y = a \ln(x+k) - b$

(vrt. käyrään $y = a \ln(x) - b$)

Läpimitta-pituusmalli kohteella 5

Yleinen muoto
 $y = x^2 / (a + bx)^2 + c$

Näslundin pituuskäyrän
 sovellus

Laskentatulokset tutkimuksen perkauskohteilta

Sijainti: Heinola

Viljavuus: tuore kangas

Perustaminen: äestys – mätästys, ku istutus -90 – -94,

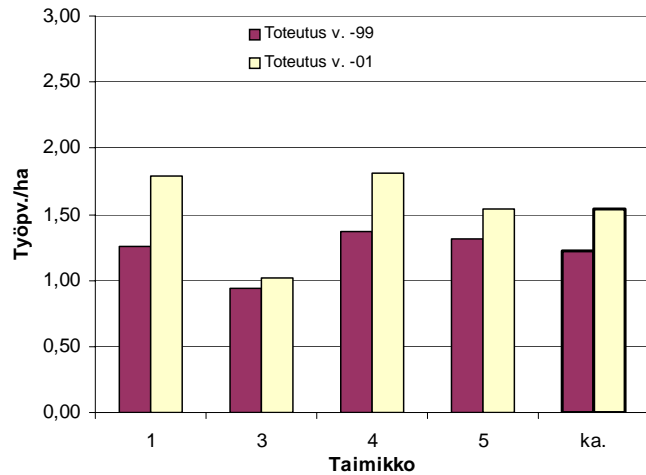
Taimikonhoito: ei tehty, tarve ei-kiireellinen – myöhässä

Perkauskohteet

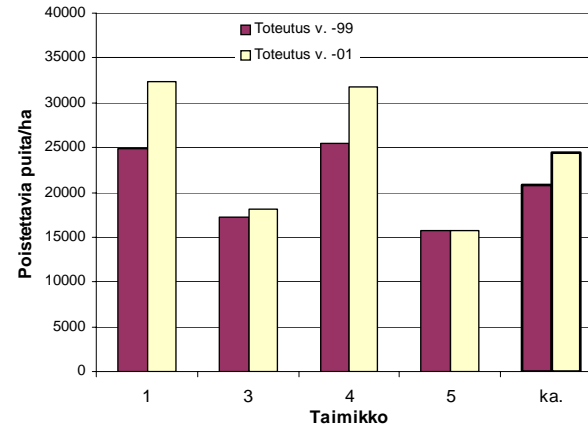
Työ- kohde	Jäävä puusto			Poistettava puusto		Laskentaperusteet ja ajanmenekki v. 1999			Laskentaperusteet ja ajanmenekki v. 2001			Ajanm. ero, % - 99 -> - 01
	Ku os.	Pit., m	Tih., r/ha	Ko os.	Pit., m	Tih., r/ha	Lpm, mm	Tpv /ha	Tih., r/ha	Lpm, mm	Tpv /ha	
1	0,6	3,0	2600	0,9	2,0	24915	11	1,26	32349	15	1,79	42
3	0,8	1,5	2600	0,7	0,9	17280	12	0,93	18084	15	1,02	10
4	0,6	1,7	4000	0,7	1,9	25518	12	1,37	31747	15	1,81	33
5	0,6	2,7	2200	0,8	3,1	15672	24	1,31	15672	29	1,54	18
ka.	0,6	2,1	2850	0,8	1,9	20846	15	1,22	24463	19	1,54	27

Tiheyden ja läpimitan muutos

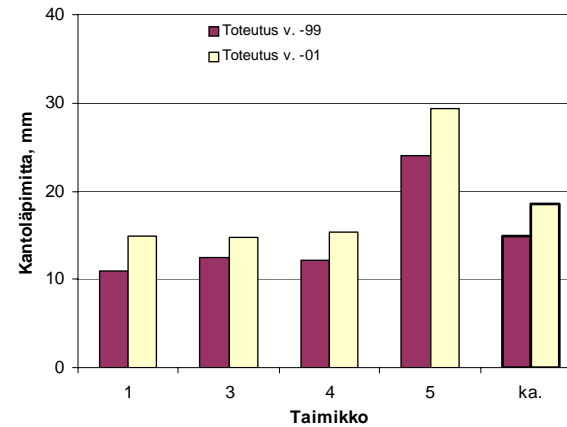

Työn ajoituksen vaikutus **ajanmenekkiin** perkauskohteilla

Sekä tiheys että läpimitta muuttuneet kahdessa vuodessa

Työn ajoituksen vaikutus poistuman **tiheyteen** perkauskohteilla

Työn ajoituksen vaikutus poistuman **kantoläpimittaan** perkauskohteilla

Laskentatulokset tutkimuksen harvennuskohteilta

Sijainti: Heinola – Haapamäki – Suonenjoki

Viljavuus: tuore kangas – (lehtomainen kangas)

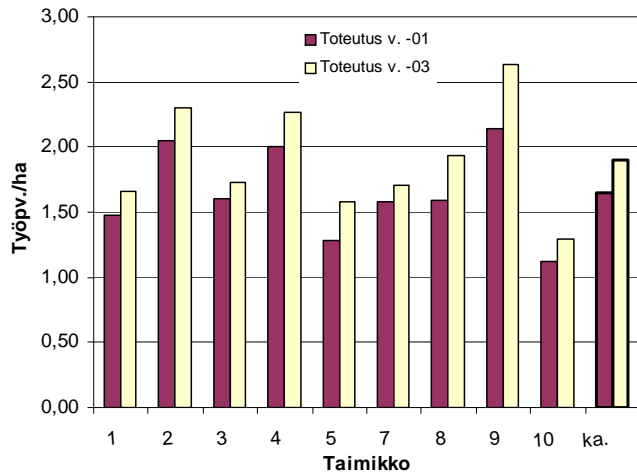
Perustaminen: auraus, ku istutus -82 – -87,

Taimikonhoito: aiempaa perkausta tehty kohteiden metsikkökuvioilla

Harvennuskohteet

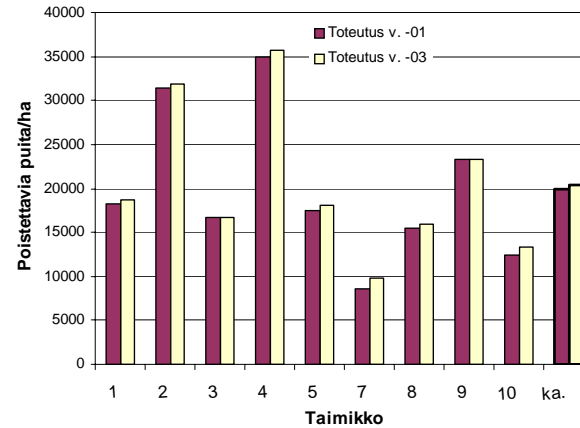
Työ- kohde	Jäävä puusto			Poistettava puusto		Laskentaperusteet ja ajanmenekki v. 2001			Laskentaperusteet ja ajanmenekki v. 2003			Ajanm. ero, % - 01 -> - 03
	Ku os.	Pit., m	Tih., r/ha	Ko os.	Pit., m	Tih., r/ha	Lpm, mm	Tpv /ha	Tih., r/ha	Lpm, mm	Tpv /ha	
1	1,0	7,2	2200	0,3	3,1	18284	20	1,48	18686	24	1,66	13
2	0,9	5,0	3200	0,4	2,9	31345	17	2,04	31948	20	2,31	13
3	0,8	6,3	2600	0,6	3,3	16677	24	1,60	16677	28	1,72	8
4	0,8	5,4	3200	0,7	3,0	34961	17	2,00	35765	20	2,27	13
5	0,7	4,9	2000	0,4	2,7	17481	21	1,28	18084	26	1,59	24
7	0,8	7,0	2200	0,6	4,6	8640	36	1,58	9845	37	1,70	8
8	0,8	4,1	2400	0,6	3,8	15471	26	1,59	15873	32	1,93	22
9	1,0	4,3	1600	0,6	3,8	23308	25	2,14	23308	31	2,63	23
10	1,0	4,8	2400	0,4	2,5	12458	21	1,13	13261	24	1,30	15
ka.	0,9	5,4	2180	0,5	3,2	19847	23	1,65	20383	27	1,90	15

Tiheyden ja läpimitan muutos

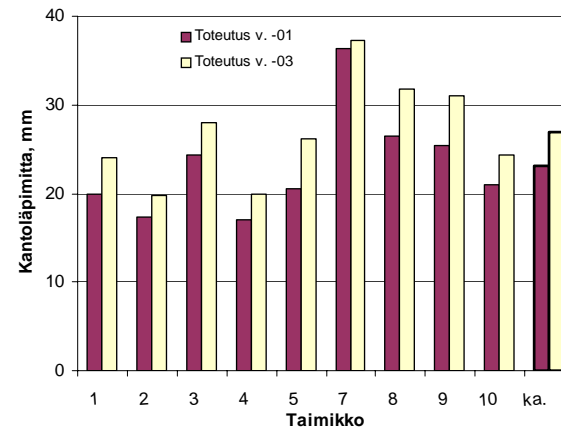

Työn ajoituksen vaikutus **ajanmenekkiin** taimikon harvennuskohteilla

Lähinnä läpimitta muuttunut kahdessa vuodessa

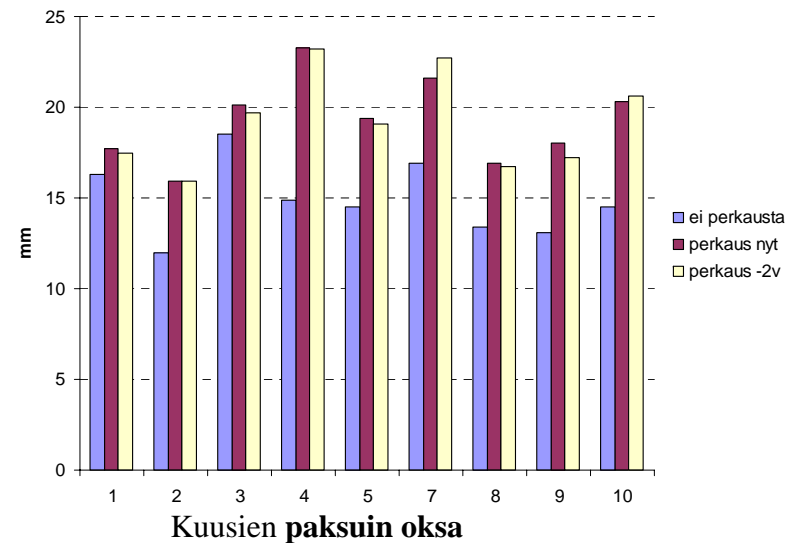
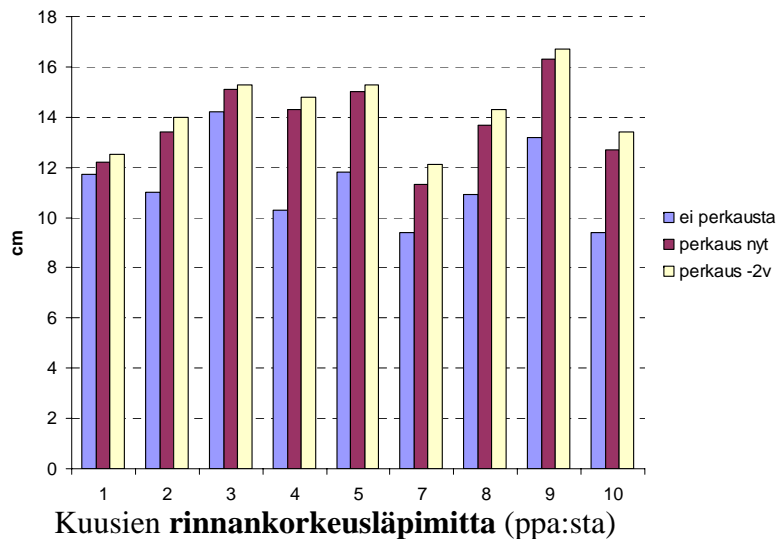
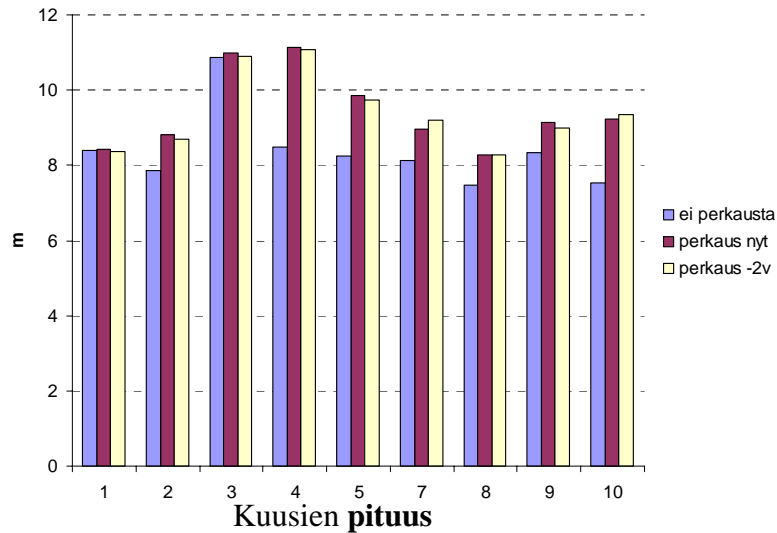

Työn ajoituksen vaikutus poistuman **tiheyteen** taimikon harvennuskohteilla

Työn ajoituksen vaikutus poistuman **kantoläpimittaan** taimikon harvennuskohteilla

Harvennuksen ajoitusvaihtoehdoilla ei suurta eroa kasvussa ja laadussa, tilanne vaiheessa $H_{dom} = 11$ m

Ajoitusvaihtoehdot

Tiivistelmä

Yhteistutkimuksessa saatiin aikaan menetelmä, jolla tarkastella taimikon käsittelyajankohdan vaikutusta ajanmenekkiin

Ajanmenekkieerot mittausvuonna ja 2 v aiemmin tehdyssä työssä isoja, mutta vaihtelevia

Ko. ajoituksilla ei vielä suurta eroa taimikon tulevaan kehitykseen; tulokset julkaistaan Metlan kanssa tuonnempana

Ajanmenekkieroja ei suoraan voida päätellä esim. taimikon iän tai vesakon tiheyden pohjalta

Menetelmää kannattaa käyttää taimikonkäsittelyn ajoituksen tutkimiseen ja käytännön ohjeistuksen kehittämiseen